

GO!
OUDERS

ZORG OP SCHOOL

ZORG OP SCHOOL

INLEIDING

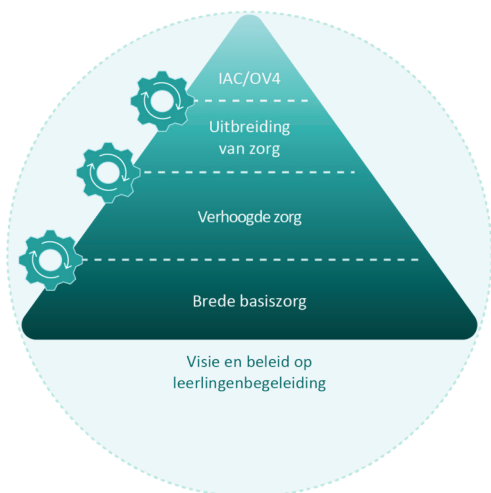
Jouw kind heeft recht op goed onderwijs, ook wanneer hij of zij tijdelijk of langdurig extra ondersteuning nodig heeft. Het is de verantwoordelijkheid van de school om kwaliteitsvol onderwijs te bieden aan elke leerling. De school moet daartoe een beleid ontwikkelen rond leerlingenbegeleiding, waarbinnen ook de zorg op school vorm krijgt. Zo biedt de school elke leerling alle kansen op een optimale ontwikkeling en een gelijkwaardige participatie aan het klas- en schoolgebeuren.

We lichten in deze ouderblik leerlingenbegeleiding toe vanuit het zorgcontinuüm en gaan dieper in op het decreet leersteun. Het zorgcontinuüm geeft scholen handvatten om de zorg voor leerlingen kwaliteitsvol uit te bouwen. Het Leersteundecreet maakt ondersteuning mogelijk voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften in het gewoon onderwijs. Het zorgcontinuüm en het Leersteundecreet zijn nauw met elkaar verweven. We gebruiken beide om te kaderen hoe de zorg op de school van jouw kind(eren) er kan uitzien en wat je als ouder kan en mag verwachten van een school.

HET ZORGCONTINUÛM

Heeft je kind het moeilijk op school? Dan zal de school samen met jou bekijken welke maatregelen op school en/of thuis kunnen helpen. Soms kan er meer nodig zijn: extra zorg en ondersteuning van partners, een aangepast leerprogramma of een overstap naar het buitengewoon onderwijs. Dat gebeurt echter niet zomaar, maar op basis van duidelijke afspraken op klas- en schoolniveau en in overleg met ouders en leerlingen. De manier waarop de school leerlingenbegeleiding voorziet, wordt opgenomen in het schoolreglement.

Scholen maken voor hun beleid op leerlingenbegeleiding/zorgbeleid gebruik van het zorgcontinuüm. Het zorgcontinuüm is een model dat beschrijft hoe scholen stapsgewijs ondersteuning kunnen bieden aan leerlingen, afhankelijk van hun noden. Het bestaat uit vier fases:

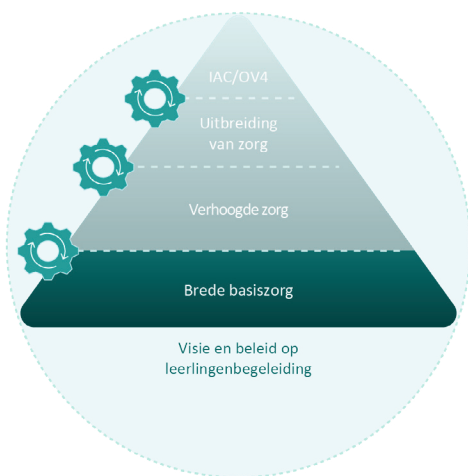
- Brede basiszorg: basiszorg voor alle leerlingen.
- Verhoogde zorg: extra ondersteuning voor leerlingen die meer nodig hebben dan de basiszorg.
- Uitbreiding van zorg: nog intensievere zorg voor leerlingen die ondanks de verhoogde zorg nog problemen ondervinden.
- Individueel aangepast curriculum (IAC) of OV4: voor leerlingen die het gewone curriculum niet kunnen volgen, zelfs met extra zorg.

Bron: <https://www.prodiagnostiek.be/>

We staan hieronder uitgebreid stil wat elk van deze fases kunnen betekenen voor jou en jouw kind. Maar eerst enkele belangrijke uitgangspunten over de verschillende fases heen:

- In elke fase zijn leerling, leerkracht en ouder belangrijke actoren. De onderwijs- en opvoedingsbehoefte van de leerling én de ondersteuningsbehoeften van de leerkracht en ouders staan centraal in de zoektocht naar gepaste ondersteuningsmaatregelen.
- Het zijn de noden van een individuele leerling of een groep leerlingen die bepalen vanuit welke fase bepaalde ondersteuning wordt geboden. Het is dus niet de leerling die in een bepaalde fase wordt geplaatst. De fase bepaalt de intensiteit en de aangewezen partners van de ondersteuning.
- Er wordt gewerkt vanuit het principe van geschakelde zorg: wanneer een leerling nood heeft aan ondersteuning uit een volgende fase, blijft de ondersteuning uit de vorige fase gewoon doorlopen en wordt hierop verder gebouwd.
- Waar de begeleiding in het begin van het continuüm dezelfde is voor alle leerlingen, wordt die in de volgende fasen intensiever en focust ze op een steeds kleinere groep leerlingen.
- De manier waarop een school het zorgcontinuüm toepast (het zorgbeleid) zal er op elke school anders uitzien. Het zijn de noden van de leerlingen, leerkrachten en ouders en de bredere context van de school die bepalen welke ondersteuning in welke fase geboden wordt.

Fase 0: brede basiszorg

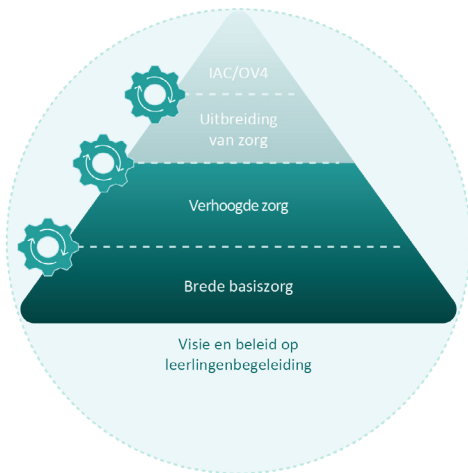
Elke school biedt brede basiszorg aan. De school zorgt ervoor dat elk kind zich kan ontwikkelen op zijn of haar eigen tempo, volgens eigen interesses en talenten. De school doet dit door een krachtige leeromgeving uit te bouwen voor elke leerling met oog voor de verschillende noden van de leerlingen. Dit kan bijvoorbeeld door extra uitleg te geven aan leerlingen die het moeilijk hebben, of door extra uitdagingen te voorzien voor wie sneller leert (differentiëren).

De leerkracht en het schoolteam maken in deze fase het verschil. De leerkracht kijkt wat elk kind in de klas nodig heeft en past de lessen daarop aan. Dit gebeurt binnen een bredere schoolaanpak die gericht is op goed onderwijs waar alle schoolteamleden naar streven. Het is erg belangrijk dat ouders en school goed samenwerken. Ouders moeten van in het begin betrokken worden als partner bij de aanpak van de school. De leerling krijgt zo het signaal dat de ouders en de school op dezelfde lijn zitten. Samenwerken met ouders helpt bovendien om beter in te spelen op wat de leerling nodig heeft.

FASE 0: SAMENGEVAT

- Elke school biedt brede basiszorg aan elke leerling
- De school zorgt voor een krachtige leeromgeving vanuit een duidelijke en gedragen visie op kwaliteitsvol onderwijs
- Belangrijkste actoren: schoolteam, leerling en ouders. Eventueel kan de school, na overleg met ouders en leerling, ondersteuning vragen van PBD en CLB.

Fase 1: verhoogde zorg

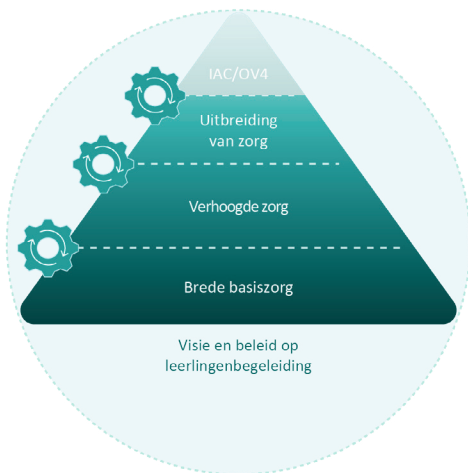

Soms is de brede basiszorg niet genoeg voor een leerling die bijvoorbeeld moeite heeft met wiskunde, taal, gedrag, of juist heel goed leert. Als de leerkracht merkt dat een kind extra hulp nodig heeft, wordt dit besproken met de ouders, en als het kan, met de leerling zelf. Het zorgteam van de school, zoals de zorgcoördinator of leerlingenbegeleider, wordt ook betrokken. Samen kijken ze wat het kind nodig heeft om beter mee te kunnen of zich beter te voelen in de klas. Dit kan extra uitleg zijn, speciale software, of hulpmiddelen zoals een tolk voor doven. Hoe de ondersteuning eruitziet, hangt af van wat de leerling nodig heeft, wat mogelijk is voor de leerkracht in de klas en wat de ouders als nodig ervaren.

FASE 1: SAMENGEVAT

- Heeft jouw kind meer nodig dan brede basiszorg? Dan betreft de leerkracht, in overleg met jou en je kind, het zorgteam en wordt verhoogde zorg bijgeschakeld.
- De school kan zorgen voor redelijke aanpassingen en/of speciale onderwijsmiddelen al naargelang wat jouw kind nodig heeft.
- Belangrijkste actoren: schoolteam, leerling en ouders. Eventueel kan de school, na overleg met ouders en leerling, ondersteuning vragen van PBD en CLB.

Fase 2: uitbreiding van de zorg

Wanneer ook verhoogde zorg onvoldoende blijkt voor een leerling en er nood is aan bijkomende inzichten, wordt het CLB (Centrum voor Leerlingenbegeleiding) ingeschakeld. Zowel de school, als de ouder of de leerling kunnen hulp vragen aan het CLB in deze fase. Het CLB onderzoekt dan samen met de school en de ouders welke extra hulp nodig is voor de leerling en de school.

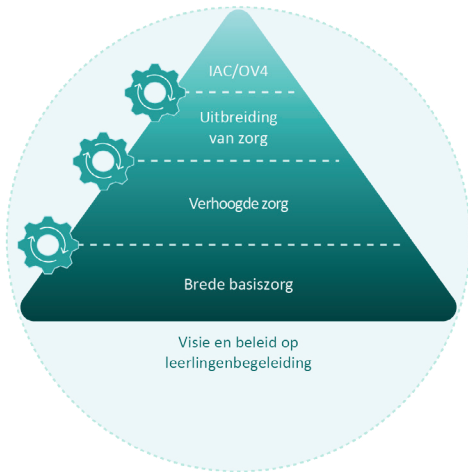
Enkele mogelijke uitkomsten van dit traject zijn:

- Het CLB adviseert de school om de brede basiszorg of verhoogde zorg te versterken.
- Het CLB maakt een verslag waarin staat dat de leerling leersteun nodig heeft om het gemeenschappelijk curriculum te volgen (het GC-verslag). Met dit verslag kan de school ondersteuning vragen bij het leersteuncentrum. Je kan meer informatie vinden in het volgende hoofdstuk 'het leersteunmodel'.
- Het CLB kan de leerling doorverwijzen naar externe hulp zoals een revalidatiecentrum, een logopedist of kinesist.

FASE 2: SAMENGEVAT

- Wanneer ook de ondersteuning uit verhoogde zorg niet meer volstaat en jouw kind dreigt vast te lopen in zijn of haar schools functioneren, wordt uitbreiding van zorg bijgeschakeld.
- Het CLB wordt betrokken:
 - o Op vraag van de school, met akkoord van de ouders en leerling
 - o Op vraag van ouders en/of leerling zelf
- Het CLB neemt de regie in handen in nauwe samenwerking met de leerling, ouders en de school.

Fase 3: IAC/OV4

Ondanks ondersteuning uit vorige fases kan het voor sommige leerlingen moeilijk zijn om het gemeenschappelijk curriculum te volgen. Het CLB stelt dan, na overleg met de leerling, ouders en school, een IAC-verslag of een OV4-verslag op.

- Met een IAC-verslag kan een leerling in het gewoon onderwijs blijven en een Individueel Aangepast Curriculum (aangepast leerplan met leerdoelen op maat van de leerling) volgen met extra ondersteuning, of kiezen voor het buitengewoon onderwijs.
- Met een OV4-verslag (enkel secundair onderwijs) kan een leerling het gemeenschappelijke curriculum volgen in het gewoon secundair onderwijs met intensieve ondersteuning vanuit een leersteuncentrum, of naar opleidingsvorm 4 van het buitengewoon secundair onderwijs.

FASE 3: SAMENGEVAT

- Wanneer het volgen van het gemeenschappelijk curriculum voor jouw kind :
 - o moeilijk is zonder intensieve ondersteuning en speciale aanpassingen, dan maakt het CLB een OV4- verslag op (enkel voor het secundair onderwijs).
 - o niet mogelijk is, dan zal het CLB een IAC- verslag opmaken.
- Jouw kind kan naar een school voor gewoon onderwijs met leersteun (inschrijving onder ontbindende voorwaarde) of naar een school voor buitengewoon onderwijs. Jouw kind kan er ook voor kiezen om deeltijds les te volgen in het gewoon en in het buitengewoon onderwijs. Je kan meer informatie vinden in het volgende hoofdstuk 'het leersteunmodel'.

HET LEERSTEUNMODEL

Het leersteunmodel heeft als doel:

- ervoor te zorgen dat leerlingen met specifieke onderwijsbehoeftes de nodige ondersteuning krijgen binnen het gewoon onderwijs
- de competenties van leerkrachten en schoolteams binnen het gewoon onderwijs met betrekking tot het begeleiden van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeftes te versterken.

Dit betekent dat leerlingen die bijvoorbeeld extra hulp nodig hebben vanwege leer- of ontwikkelingsstoornissen in de gewone klas kunnen blijven vanwege de leersteun die wordt geboden. De leersteun kan zowel gericht zijn op de leerling, als op de leerkracht en/of het schoolteam.

Het leersteunmodel is uitgewerkt en opgenomen in het decreet leersteun. Het decreet leersteun volgt het M-decreet op en ging van start op 1 september 2023.

Relatie zorgcontinuüm en leersteunmodel

Het zorgcontinuüm en het leersteunmodel zijn met elkaar verbonden. Het zorgcontinuüm biedt de structuur en de stappen waarin ondersteuning wordt geboden, terwijl het decreet leersteun de wettelijke basis en de praktische uitvoering regelt om specifieke ondersteuning mogelijk te maken (het leersteunmodel) binnen fase 2 en fase 3 van het zorgcontinuüm. Samen zorgen ze ervoor dat leerlingen, afhankelijk van hun specifieke noden, de juiste hulp krijgen op school, met als doel hen zo goed mogelijk te laten functioneren in het gewoon onderwijs.

Hoe werkt het leersteunmodel?

Elke leerling met specifieke onderwijsbehoeften kan naar een school voor gewoon onderwijs. Leerlingen volgen daar het gewone (gemeenschappelijk) curriculum of een aangepast curriculum. Sommige leerlingen hebben ook toegang tot het buitengewoon onderwijs.

Scholen voor gewoon onderwijs hebben recht op leersteun voor de begeleiding van leerlingen met een **GC-verslag** (verslag gemeenschappelijk curriculum), **IAC-verslag** (verslag individueel aangepast curriculum) of **OV4-verslag** (verslag opleidingsvorm 4). Alle verslagen worden steeds opgemaakt door het CLB, na overleg met leerling, ouders en school.

Een GC-verslag (verslag gemeenschappelijk curriculum)

- Een leerling met een GC-verslag volgt het gemeenschappelijk curriculum in een school voor gewoon onderwijs met leersteun vanuit het leersteuncentrum (zie ook fase 2: uitbreiding van zorg).
- Kreeg je kind reeds ondersteuning via het M-decreet? Een gemotiveerd verslag (opgemaakt voor 1 september 2023) wordt gelijkgesteld aan een GC-verslag. Dat betekent dat leerlingen met een gemotiveerd verslag dezelfde rechten hebben als leerlingen met een GC-verslag.

Een IAC-verslag (verslag Individueel Aangepast Curriculum)

- Een IAC-verslag geeft een leerling met specifieke onderwijsbehoeften toegang tot het volgen van een Individueel Aangepast Curriculum (IAC) in het gewoon onderwijs. Dat betekent dat er leerdoelen worden opgesteld op maat van de leerling. Dit kan gevolgen hebben voor het diploma of studiebewijs dat de leerling kan behalen op het einde van het schooljaar.
 - o De inschrijving in een school voor gewoon onderwijs gebeurt onder ontbindende voorwaarde.
- Een IAC-verslag biedt toegang tot het buitengewoon onderwijs (buitengewoon basisonderwijs of buitengewoon secundair onderwijs OV1, OV2 of OV3).
- Kreeg je kind reeds ondersteuning via het M-decreet? Leerlingen met een verslag voor buitengewoon basisonderwijs of voor buitengewoon secundair onderwijs OV1, OV2 of OV3, dat werd opgemaakt voor 1 september 2023, worden beschouwd als leerlingen met een IAC-verslag.

OV4-verslag (enkel secundair onderwijs)

- Een OV4- verslag geeft een leerling met specifieke onderwijsbehoeften toegang tot leersteun in het gewoon onderwijs om zo het gemeenschappelijk curriculum met de nodige intensieve ondersteuning te kunnen volgen.
 - o De inschrijving in een school voor gewoon onderwijs gebeurt onder ontbindende voorwaarde.
- Een OV4-verslag biedt ook toegang tot het buitengewoon secundair onderwijs opleidingsvorm 4 (OV4).
- Kreeg je kind reeds ondersteuning via het M-decreet? Leerlingen met een verslag met daarop OV4 vermeld, dat werd opgemaakt voor 1 september 2023, worden beschouwd als leerlingen met een OV4-verslag.

INSCHRIJVEN ONDER ONTBINDENDE VOORWAARDE?

Leerlingen met een IAC-verslag of een OV4-verslag die ervoor kiezen zich in te schrijven in een school voor gewoon onderwijs, worden in eerste instantie voorlopig ingeschreven (onder ontbindende voorwaarde). Een inschrijving onder ontbindende voorwaarde geeft de school voor gewoon onderwijs de tijd om grondig af te wegen of de aanpassingen die nodig zijn om de leerling te laten participeren in de school redelijk zijn of niet. Wanneer de school de aanpassingen redelijk acht, wordt de inschrijving definitief. Indien na een grondige afweging, en in overleg met ouders en CLB, de noodzakelijke aanpassingen niet redelijk zijn, kan de school voor gewoon onderwijs de inschrijving ontbinden. De leerling moet dan op zoek naar een andere school in het gewoon of buitengewoon onderwijs.

Het leersteuncentrum

Het leersteuncentrum geeft ondersteuning in het gewoon onderwijs aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften en hun schoolteam. Elk leersteuncentrum bestaat uit een multidisciplinair team van leerondersteuners zodat zij leersteun kunnen bieden aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeftes van verschillende types. Het leersteuncentrum kan in samenspraak met of op vraag van ouders voor een vraag naar leersteun samenwerken met een ander leersteuncentrum wanneer er bijvoorbeeld nood is aan een andere expertise.

De school van jouw kind kiest met welk leersteuncentrum uit de buurt ze samenwerken. Je kan de naam en contactgegevens van dit leersteuncentrum terugvinden in het schoolreglement.

Elk leersteuncentrum organiseert een informatiepunt voor ouders, leerlingen en scholen waar op een laagdrempelige manier informatie over leersteun kan verkregen worden. Bij vragen of onduidelijkheden kan je als ouder hier dus terecht.

- Over het zorgcontinuüm:
<https://www.prodiagnostiek.be/>
- Over het decreet leersteun:
<https://www.vlaanderen.be/onderwijs-en-vorming/ondersteuning-en-begeleiding-voor-leerlingen-cursisten-en-studenten/basis-en-secundair-onderwijs/leersteun-voor-leerlingen-met-specifieke-onderwijsbehoeften>
- Over de rol van het CLB:
<https://tinyurl.com/OudersvoorInclusieCLB>

vzw GO! ouders
Willebroekkaai 36 | 1000 Brussel
T 02 790 92 31
ouders@g-o.be
www.go-ouders.be